

Nemzetközi vásár Novi Sadon

A Sterija Színházi Játékok után — amelyről lapunkban helyszíni beszámolót adtunk — most újabb ünnepi esemény kezdődik *Ujvidéken*, a Vajdaság székhelyén. Ma, szombaton ünnepélyesen nyitja meg kapuit a Nemzetközi Mezőgazdasági Vásár.

Az előkészületekről Gross László, a vásár vezérigazgatója adott Novi Sadon tájékoztatót lapunknak. Elmondotta, hogy először 1930-ban rendezték meg itt a mezőgazdasági vásárt, amely a háborús évek szünetei után most 32. alkalommal nyílik meg. Főként a felszabadulás óta rendkívül sokat fejlődött, és idén május 8-tól 18-ig 1300 kiállító, közte 250 külföldi részvételével rendezik meg.

— Az a célunk — mondotta —, hogy ezen a nagyszabású mezőgazdasági rendezvényen megfelelően tükrözzük Jugoszlávia mezőgazdaságának helyzetét, eredményeit, de a résztvevő országok kiállításai révén azok tapasztalatait, termékeit, mezőgazdasági gyártmányait is közreadjuk. A jelleg: *kiállítás és vásár egyaránt*. Ez utóbbit is nagyon fontosnak tartjuk, s ennek érdekében a kiállított áruk többsége belföldi és külföldi érdeklődők számára kereskedelmi cikket is jelent.

Gross László vezérigazgató elmondotta, hogy a jugoszláviai vállalatok mellett idén 19 ország kiállítóit vesznek részt a Nemzetközi Mezőgazdasági Vásáron. Két pavilonban — a 10. és a 12. számú pavilonban — is láthatunk majd magyar cikkeket: az egyikben 20 négyzetméteren a TECHNOIMPEX állít ki, a másikban pedig a MEDIMPEX és a KOMPLEX külkereskedelmi vállalatok. Az eddigi évekkal szemben idén először Magyarország nemcsak kiállít, hanem üzleti felkért is jelentkezik a vásáron. Hazánk más módon is bekapcsolódik a mezőgazdasági vásár programjába: több magyar szakember tart majd előadást, ezenkívül Magyarország csapata is részt vesz a 9–11-iki nemzetközi lövészversenyen a vásár bemutató terén.

A vásár fejlődését mutatja, hogy idén a külföldiek kétszer annyi területen állítanak ki, mint tavaly. A többséget természetesen a jugoszláv bemutatók teszik ki, amelyek ugyancsak sok újdonsággal gazdagítják a vásárt látványt. Különösen büszkén említette meg a vezérigazgató elvtárs, hogy két nagy érdekesség is lesz. Az egyik a Duna—Tisza—Duna csatorna nagyméretű makettje, a másik pedig a megépítésre kerülő Vaskapu Vízi Erőmű precíz modellje, amely működésben mutatja be ezt a nagy jelentőségű, tervbe vett alkotást. Azért is mutatják be ezen a kiállításon, illetve vásáron, mivel kihatásai — öntözés, a Duna mellékfolyóinak vízbősége stb. — révén a mezőgazdaságot is jótékonyan segíti.

— S mi lesz még látható a vásáron? — Összefoglalva is sok minden. Külön csoportosított pavilonokban láthatják az érdeklődők az élelmiszeripar, a mezőgazdasági ipari kombinátok termékeit, továbbá a különféle mezőgazdasági terményeket, a mezőgazdasági és élelmiszeripari felszereléseket, a vegy- és növényvédelmi szereket, lesz ezenkívül borászati kiállítás, gyümölcslevek bemutatója, csomagolástechnikai bemutató, különféle takarmánykoncentrátumok, állatorvosi felszerelések kiállítása és külön pavilonban mutatják be a jugoszláv szövetkezetek legjobb és legeredményesebben dolgozó képviselői a szakterületükön elért kimagasló eredményeket.

A mai naptól bizonyára még jobban megélnék Novi Sad, hiszen a Nemzetközi Mezőgazdasági Vásár idején számos más rendezvény, szakmai előadás, tanácskozás, kulturális és sportesemény lesz a városban.

L. Z.

Szegedi kórusok díszhangversenye

Csütörtökön este hét órakor a József Attila Tudományegyetem nagtermében hazánk felszabadulásának huszadik évfordulója alkalmából szegedi kórusok közreműködésével a városi tanács művelődésügyi osztálya díszhangversenyt rendezett. A műsorban fellépett: a MAV Hazánk Munkaskórusának férfi- és vegyeskara, a rókusai általános iskola énekzenéi tagozatának ének-kara, a Ságvári gyakorló általános iskola kamarakórusa, továbbá a tanárképző főiskola I. számú gyakorló iskolájának ének-kara, a Tömörkény gimnázium női kara, a tanárképző főiskola női kara, a Zeneművészeti Szakiskola vegyeskara és a Szakszervezetek Szegedi Általános Munkaskórusa. Az énekkárokat Kalmár Ferencné, Kiss Mária, Póczy Mária, Erdős János, Kardos Pál, valamint dr. Mihálka György

tanították be és vezényelték. Az énekszámokat Szőnye Katalin, Péter Józsefné, Nagy Kálmánné és Joó Ete kísérte zongorán. Szólót énekelt Bús Ferencné, a Hazánk Munkaskórus és

Joó Csilla, a Szakszervezetek Szegedi Általános Munkaskórusának tagja. Nagy sikerrel szerepelt a Tömörkény gimnázium női kara Poulenc Le petit garçon malade című énekszámával.

Amatőrfilmek bemutatója

A Ságvári Endre kulturális szemle keretében tegnap délután tartották meg a Juhász Gyula Művelődési Otthonban az amatőrfilmek bemutatóját. A pályázaton 10 rövidfilmet vetítettek, tíz rendező, illetve operátor — Soós Attila, Varga István, Gaál Csaba, Rónyai Balázs, Berta Mihály, Racsmány Mihály, Kátai Vince, Az állomás című filmje, az időszerű és fontos témaválasztásért pedig Toókos György *Historia profana* című filmjét jutalmazták.

jeit (*Művese, Fortitudo, Így éltünk Pannóniában 1964-ben*) kiemelt díjjal jutalmazta. Díjat kapott Gaál Csaba *Vállalják a veszélyt* című szatirikus hangvételű játékfilmje, Soós Attila és Varga István *hangulatos Vizsgák előtt* című kisfilmje. Az operatőri munkáért Racsmány Mihály és Kátai Vince *Az állomás* című filmje, az időszerű és fontos témaválasztásért pedig Toókos György *Historia profana* című filmjét jutalmazták.

A közvetlen demokrácia...

Az Akadémiai Kiadó gondozásában megjelent dr. Szentpéteri István, a József Attila Tudományegyetem jogi kari docensének „A közvetlen demokrácia fejlődési irányai” című könyve.

Ilyen vaskos kötetről aligha lehet viszonylag rövid recenzióban átfogó, elemző véleményt mondani, tartalmi ismertetéséhez is kiadós tanulmányra lenne szükség. Csak vázlatos áttekintésre futja ez az írás. A könyv első és második része a közvetlen demokrácia polgári államokban kialakult és elterjedt formáival foglalkozik, majd a közvetlen demokrácia szocialista értelmezését vizsgálja. (Közvetlen demokrácián a néptömke közvetlen részvételét értjük az állam igazgatásában.)

Érdekesítően mutatja meg a szerző, hogy az úgynevezett *klasszikus polgári demokráciában* a néptömke aktív közreműködése mögött *centrális akarat* húzódik meg és érvényesül: a termelőeszközöket és a hatalmat kezében tartó polgárság akarata. Gazdag konkrét példákkal bizonyítja. A sokat emlegetett *Svájc* államformájában a közvetlen demokrácia éppen olyan *külsőség*, mint a hitleri uralom „népszavazása”, mert mindkettő mögött a magántulajdon birtokló polgárság effektív célja húzódik meg. Svájc esetében liberálisban, Hitler esetében — szó szerinti értelmezésben — gyilkosan.

Szentpéteri tudományos pontossággal fejezi ki a nyugati államformák „közvetlen demokráciájának” fikcióját. Felteszi a kérdést, hol

valósulhat meg a közvetlen demokrácia vagy igazi népiuralom. Kitűnő érzékkel — tudománya eszközeivel — mutatja ki, hogy ott, ahol megszabadulnak a tömegek az osztályellentétektől kibékítetlenségétől és ennek forrásától, a magántulajdon viszonyaitól.

Amíg ez nem történik meg, addig a közvetlen demokrácia teóriája csak teória marad minden demokratikus látszat ellenére is. Jó érzékkel mutatja ki, hogy a polgárság levett kisérti vették fel a munkásmozgá-lomba. Nyugaton éppen úgy, mint az ökonómisták Oroszországban.

Marx és Engels gúnyolta ezeket a munkáspártokat és vezetőit, hiszen az utópizmus ábrándjait kergették és kergetik ma is nyugaton, a realitások vizsgálata és az objektív valóság forradalmi megváltoztatása helyett.

A szerző a harmadik részben éppen azt magyarázza meg, hogy milyen aggályok éltek a marxizmus klasszikusaiban a polgári társadalomban dicsőített „ideális” demokráciával szemben. Másrésztől azonban a klasszikusok — elsősorban Lenin — ismételték azt javasolták, hogy a szocializmusban a közvetlen demokrácia minden eddigiggi teljesebben bontakozik ki. Szentpéteri így jut el végső, legfontosabb tételéhez: a *szocialista forradalommal megkezdődik* — igazán azonban csak az osztályok felszámolása után bizonyos idővel bontakozik ki — az a széles körű mozgalom, amely a mai fejlett viszonyoknak megfelelő közvetlen demokráciát építi.

E mű aktualitását és jelentőségét éppen ez adja nálunk. Ezért ez a könyv nem egyszerűen jogi szakmunka. Igényes marxista logikájánál és élvezetes stílusánál fogva széles körű közönség-érdeklődésre tarthat számot. Ha figyelembe vesszük, hogy ideológiai tevékenységünkben a társadalomtudományokra jelentős feladat hárul, akkor „A közvetlen demokrácia fejlődési irányai” című munka válasz is erre az igényre. Nálunk a közvetlen demokrácia fejlődéséhez kedvezőek a társadalmi viszonyok, mert a társadalmi osztályok antagonizmusa a múlté. A társadalmi osztályszövetség a köztulajdonú gazdaságra épül. Tehát a mai társadalom igényei teszik igazán aktuálissá e könyvet.

Egyben azt a kérdést is feltehetjük, hogy ezt a gondolatgazdag, nagy tudományos felkészültséggel alkotott munkát követi-e a közvetlen demokrácia megvalósulásához szükséges feltételek közismerete. Ilyenkor a gyakorlati hogyanok kimunkálására kerül sor. Ebben is nagy szükség van társadalomtudósaink aktív közreműködésére. Mert sokan gondolkodnak ma már társadalmunk legjobb berendezkedésének megoldásán.

Szentpéteri megjelent könyve persze ehhez is ad ösztönzést. Bizonyos értelemben az egész gondolatmenet oda vezet, hogy a mai demokratikus építési felelti problémák megoldására késztesse az olvasót. Tanuljunk a múltból, vegyük újból fontolóra, hogy milyen tanulságokat szolgáltat a szocialista államelmélet, és a szocialista forradalmi gyakorlat a proletárállam közvetlen demokráciájával kapcsolatban. Ezek tisztázzák előttünk, mennyiben különböznek, illetve kivételesen hasonlítanak egymáshoz a közvetlen demokrácia szocialista és a polgári államokban működő formái. Hangsúlyosan mondom a formákat, mert ezek hasonlósága ellenére egészen más társadalmi és gazdasági tartalmat rejtjenek magukban.

A demokrácia mindenki ügye, elmélete, boldogulása, gondja, baja, mindenki problémája. A könyv az elmélet számára szánt mondanivalón kívül arra akar serkenteni, hogy szociológus, történész, jogász és mindenki más, pártmunkás, tanácsalkalmazott is gondolkodjon a demokrácia nagy, alapvető, s egyszerű problémáin. De az e témával barátkozó és foglalkozó embereknek következő mű is kell, amely éppen a szocialista államelmélet és a szocialista forradalmi gyakorlat, a proletárállam közvetlen demokráciáját segítő intenzíven a megvalósulás útján. S tisztáz majd olyan kérdéseket is, amelyekre nem mindig kapnak meg nyugtató választ az emberek. Így például: a *szocialista demokrácia állapota az osztálytársadalmak megszűnése után közvetlenül hogyan alakul; fejlődési tendenciái a szocializmus megvalósításának időszakára; s majd azt követően a kommunizmusba való átmenet idején hogyan formálódik?*

Szentpéteri István értékes könyve már e tekintetben is nagy jelentőségű alkotás.

SIKLÓS JÁNOS

HÍRDETME NY

A Délmagyarországi Áramszolgáltató Vállalat felhívja a lakosságot figyelmébe, hogy a Gyapjas Pál u.—Jankovich u. sarkon, valamint a Teréz u.—Kossuth L. sgt. sarkon létesített vasúzas transzformátor állomást, továbbá a Cserny M. u. 24. sz. alatt létesített falazott transzformátor állomást 1965. május 8-án, illetve az utóbbi kettő transzformátor állomást május 15-én feszültség alá helyezi. A feszültség alatt levő berendezések megközelítése

Életveszélyes és tilos

bármilyen megrongálásuk törvénybe ütköző cselekmény.

Nem hiányozhat a zsebből, táskából...

A személyi igazolványokról, cseréjükéről

A személyi igazolvány az a fontos okmány, amely sohasem hiányozhat a férfiak zsebéből, a nők táskájából. A nap minden időszakában bárhol szükség lehet rá. Hogy ez tényleg mennyire így van, azt azok tudják legjobban bizonyítani, akik kellemetlen helyzetbe kerültek már azért, mert nem volt náluk fontos személyi okmányuk.

Ha lejárt...

Az 1965-ben lejárt határidejű személyi igazolványokat fokozatosan kicseréli a Szeged városi és járási rendőrkapitányság igazgatásrendészeti osztálya. A szegedi járás területén a kicserélést június 15-ig fejezik be, Szegeden pedig ettől a naptól kezdik meg az új igazolványok kiadását.

A torlódás elkerülése és a gyorsabb munka érdekében a nagyobb üzemekben, intézményekben a helyszínen bonyolítják le az igazolványok cseréjét, s ennek befejeztével lakónyilvántartási körzetek szerint cserélik ki a kisebb üzemekben, hivatalokban és a háztartásban dolgozók személyi igazolványát.

Hanyagok

Az igazgatásrendészeti osztályon több száz kiállított igazolvány vár jogos tulajdonosára hónapok óta. Gazdáik az első értesítésre még nem jelentek meg. Ennek elmulasztása következménnyel jár, mert a második felszólítás már idézés, amely után 50 forint a bírság. A második idézésre már 100 forint bírságot kell fizetni. Azt hinni az ember, hogy a nagyon is zsebbevágó felszólításra, idézésre mindenki megjelenik pontos időben. Sajnos, nem így van. A feledékenység, vagy nemtörődomség ilyen esetben több száz forintba is kerülhet. S. S.-né üllési lakosnak 1962-ben kellett volna kicseréltetnie személyi igazolványát. Ezt éveken át elmulasztotta, nem törődött vele. Pedig fiatalasszony még, nem is otthon ül, aki csak a szomszédba megy át, vagy a boltba, s ahhoz tényleg nem szükséges mindig magánál hordania az igazolványt. S. S.-né 500 forintba bírságotlalt. Ennek befizetésével sem sietett, noha kisiparos férje ismeri a legfontosabb rendelkezéseket. Felesége mégis csak akkor fizette be a pénzbírságot.

mikor azt átváltoztatták 25 napi elzárásra.

Ugyancsak sorozatos mulasztás, nemtörődömség következményként bírságotlalt meg K. I.-né kisteleki lakost, amiért 1963 szeptembere óta nem cseréltette ki lejárt személyi igazolványát. Ő is addig húzta-halasztotta a dolgot, amíg 600 forintba bírságotlalt. Ilyen esetben a pénzbírságolás legmagasabb összege 3 ezer forint lehet.

Öregember legénykori képe

Sajnos, vannak, akik e fontos okmányra nem eléggé vigyáznak. Megrongálják, vagy úgy kezelik, hogy az szinte ronggyá foszlik. Mások viszont sajátkezőleg belevájtatnak, mint például T. P. J. 23 éves szegedi textilgyári dolgozó, aki neve elé beírta: „ifjú”. Kérdezték tőle, hogy ezt miért tette. Azt válaszolta, hogy az üzemben összetévesztik apjával, aki szintén ott dolgozik. Ez a kifogás eléggé naiv, a névjávitás viszont 500 forintjába került.

Némely nő a hiúságára is rávesztett, mert a születési évszámot megváltoztatta. Az idősebbek fiatalítani szokták magukat a személyi igazolványban is. A fiatalabbak viszont azért javítják ki születési évszámukat a személyi igazolványban, hogy idősebbeknek higgyék őket. Mások ezt azért is teszik, hogy elkerüljék az összeütközést a hatósággal, ha netán szeszessitált fogyasztanak nyilvános helyen, mert még nem nagykorúak.

Egy idős deszki bácsi személyi igazolványából valahogy kiesett a fénykép. A rendőrök még most is derűnek az eseten, ugyanis a bácsi legénykori képét ragasztotta az elvesztett helyébe. Egy csengelei gazdát, a nazarénus szekta tagját viszont a személyi igazolványok kiadásának kezdetétől fogva éveken nem tudták rávenni arra, hogy váltsa a szükséges okmányt. Ezért súlyos pénzbírságot fizetett. „Makacsodását győzte is egy darabig pénzrel. Ostoba fanatizmusra elkepesztő annál is inkább, hiszen gyermekei felvilágosult emberek, akik komoly beosztásban dolgoznak, s apjuk miatt restellkedtek is. Makacsodását végül is megtört, csak ahhoz ragaszkodott, hogy fényképe ne legyen benne az igazolványban. A kérdésre, hogy miért ne, azt válaszolta,

hogy „az hívságos világi dolog”.

Miért „vesztik el”?

Eléggé gyakori, hogy a nők, ha férjhez mennek, 8 napon belül nem jegyeztetik be személyi igazolványukba a névváltozást. Az anyakönyvi hivatalból viszont minden esetben beküldik a rendőrkapitányságnak a családi állapotról szóló változást. G. Anna szegedi lakos egymás után kétszer ment férjhez anélkül, hogy ezt személyi igazolványába bejegyeztette volna.

Vannak nagyon is megfontoltan visszaélők, akik önkényesen lépnek ki munkahe-lyükről. Hogy ez a bejegyzés ne kísérje őket nyomon, egyszerűen „elvesztik” személyi igazolványukat munkakönyvükkel együtt, hogy újakat kérjenek. Az ilyen „véletlenek” következménye a pénzbírság maximuma: 3 ezer forint. Szerencsére ezek száma egyre fogy az egyéb feledékenyekkel együtt. Rájönnek, hogy a személyi igazolványt megbecsülni nemcsak állampolgári kötelesség, hanem hozzátartozik a legelőbb emberi tulajdonságokhoz.

L. F.

Május 29-én kezdődik Szegeden a könyvhét

Tegnap, pénteken a Hazafias Népfőrt Vörösmarty utcai székházában ülést tartott a Könyvbarát Mozgalom városi akcióbizottsága. A megbeszélésen ismertették az idei könyvhét helyi programjának tervét. Eszerint a könyvhét Csongrád megyei eseményei május 29-én kezdődnek Szegeden. E napon este 19 órakor a Tisza Szálló koncerttermében nagyszabású irodalmi estet rendeznek. Az est műsorában a Szegedi Nemzeti Színház művészei mai magyar írók műveiből adnak elő részleteket. A tervek szerint Váci Mihály Kossuth-díjas, Galambos Lajos, Papp Lajos és Mocsár Gábor felolvasnak majd verseikből, illetve prózai munkáikból. Az esten Pándi Pál irodalomtörténész a mai magyar irodalom időszerű kérdéseiről tart előadást.

A fegyveres erők helyi klubjában 30-án író—olvasó találkozó tartanak. Ezen részt vesz Váci Mihály, Andrassy Lajos, Galambos Lajos és Tóth Béla. A fővárosi és a szegedi írók és költők ezen a napon a város különböző pontjain a könyvsztráktakban és könyvesboltokban dedikálják műveiket.

A könyvhét további programja szerint június 2-án a Somogyi Könyvtár gyermekkönyvtárában magyar meseírók találkoznak majd kiscsin olvasóikkal. 4-én a Juhász Gyula Művelődési Házban Fenékel Judit és Mocsár Gábor az SZMT által szervezett író—olvasó találkozó a szegedi üzemek munkásaival folytat beszélgetést irodalmi kérdésekről.

A könyvhéten a Somogyi Könyvtár könyvkiállításon mutatja be a mai magyar írók és költők műveit. Június első napjaiban a Szeged környéki falvakban is több helyen rendeznek majd irodalmi esteket, író—olvasó találkozókat és könyvkiállításokat.